

**POVZETKI PREDAVANJ IN DELAVNIC TER
PREDSTAVITVE PREDAVATELJEV**

Strokovno srečanje

**OTROK IN MLADOSTNIK NA POTI V ZDRAVO
ODRASLOST**

**29. IN 30. JANUARJA 2016
v Ljubljani, v M hotelu**

Slavica ravnik
Dr. Kristina Brajović Car
Mag. Miran Možina
Dr. Maja Drobnič Radobuljac
Julija Pelc
Tatjana Verbnik Dobnikar
Barbara Repinc Zupančič
Dr. Leonida Zalokar
Elena Kecman
Mag. Nada Žanko
Dr. Maddalena Begamaschi
Dr. Maria Spinelli
Anica Mikuš Kos
Tina Bončina

Ljubljana, januar 2016

SLAVICA RAVNIK

Diplomirala je na Pedagoški fakulteti v Ljubljani in pridobila naziv profesorica socialne pedagogike.

V letih 2000 do 2004 se je dodatno izobraževala na dvosemesterskem izobraževanju iz psihoterapije pri Medicinski fakulteti v Ljubljani. Nadaljevala je na dvostopenjskem študiju Vedenjsko kognitivne terapije (VKT), v Ljubljani. Opravila je specializacijo iz transakcijske analize po programu Evropskega združenja za TA- EATA. Pridobila je mednarodni certifikat z nazivom – transakcijski analitik, spec. psihoterapevt (CTA).

Delovne izkušnje ima kot socialni pedagog v Psihiatrični kliniki Ljubljana pri izvajanju treningov socialnih veščin, kasneje v izvajanju psihoterapije v skupini pacientov z najtežjimi psihiatričnimi diagnozami, skupinsko delo s svojci pacientov, partnerski terapiji ter pri individualnem delu s pacienti. Zadnjih 10 let obravnava predvsem paciente (individualno in skupinsko) z depresivno motnjo ter anksioznimi motnjami.

Redno sodeluje z Univerzo za tretje življenjsko obdobje kot predavateljica.

Je predsednica Društva za transakcijsko analizo Slovenije - Sloventa, članica Krovne zveze za psihoterapijo Slovenije – SKZP.

Predsednica društva Sloventa in predsednica organizacijskega odbora strokovnega srečanja: **Uvodni nagovor**

Dr. KRISTINA BRAJOVIĆ CAR

Kristina Brajović Car je docentka na Fakulteti za medije in komunikacijo, Univerze Singidunum v Beogradu. Na študijskih programih Psihologija, Komunikacija in Novinarstvo predava predmete: Psihologija komunikacije, Rast in razvoj osebnosti, Spretnosti komunikacije, Psihologija medijev, Kvalitativne raziskovalne metode.

Diplomirala je leta 2005 iz psihologije na filozofski fakulteti v Beogradu. Specializirala je psihoterapijo TA modalitete. V letu 2009 je pridobila CTA diplomu. Končala je specializacijo za sistemsko družinsko svetovanje – pridobila je AST certifikat. Je raziskovalka na področju interpersonalne dinamike in psihologije individualnih razlik. Je sodelavka raziskovalnega komiteja evropske TA asociacije EATA. Je magistra komunikologije (2007) (FMK- Univerza Singidunum, Beograd). Doktorirala je iz psihologije I. 2014 na študijskem programu Taos inštitut (USA) in na Univerzi Tilburg na Nizozemskem. V doktoratu obravnava socialno konstrukcionistično kritiko personalne avtonomije z vidika emotivnega partnerstva. S klienti dela v okviru splošne bolnice Bel Medic (področje zdravstvene psihologije) in v privatni praksi kot psihoterapevtka in družinska/partnerska svetovalka.

Naslov delavnice: Delo v grupi pri kriznih stanjih v adolescenci

Povzetek delavnice: V uvodnem delu delavnice bo predstavljen tipičen profil adolescentov s predstavitvijo problemov, s katerimi se obračajo po pomoč v izveninstitucionalnem okviru Svetovalnice za mlade (Mestni kulturni center, Beograd). Glede na probleme in potrebe je oblikovan program po principih TA teorije, oziroma na konceptih, ki ustrezajo njihovim zastojem v komunikaciji in osebnostnim adaptacijam.

Udeležencem delavnice predstavljamo vsebino programa z obrazložitvijo izbir.

V delavnici bodo udeležencem predstavljene tudi vaje za vključevanje in psiho-edukacijo, ki se uporabljajo pri delu v skupini. Vaje so prilagojene delu z adolescenti in z mladimi odraslimi.

Prav tako bodo prikazani primeri izkušenj (dobrih in slabih intervencij) pri delu v skupini z adolescenti, ki imajo disfunkcionalne osebnostne adaptacije.

Posebej bo predstavljena vaja, ki omogoča kvalitativno evalvacijo skupinskega procesa in učinka v zaključni fazi dela skupine.

Mag. MIRAN MOŽINA

Mag. Miran Možina, dr. med., psihiater in psihoterapevt.

Zaposlen je na Fakulteti za psihoterapevtsko znanost Univerze Sigmunda Freuda v Ljubljani kot direktor in vodja izobraževanja iz sistemske psihoterapije in strokovni vodja ambulante za otroke in mladostnike v okviru Psihoterapevtske ambulante fakultete. Je učitelj, supervizor in učni terapevt. Pred tem je bil direktor Slovenskega inštituta za psihoterapijo. V preteklosti je delal kot psihiater v psihiatrični bolnici Vojnik pri Celju, nato v samostojni psihoterapevtski praksi, bil asistent na Fakulteti za socialno delo v Ljubljani. Od 1983 do 2006 sodeloval in vodil razne dobrodelne projekte psihosocialne pomoči za otroke, mladostnike, njihove družine in za uporabnike psihiatrije v Društvu za prostovoljno delo in psihosocialno pomoč ODMEV. Leta 2003 je pridobil Evropsko diplomu za psihoterapijo (ECP) s strani Evropskega združenja za psihoterapijo (EAP). Od leta 1998 do 2006 podpredsednik Slovenske krovne zveze za psihoterapijo, od junija 2006 do junija 2009 pa njen predsednik. Leta 2007 je dobil Zlato priznanje Slovenske krovne zveze za psihoterapijo za razvoj psihoterapije. Od leta 2007 ustanovitelj in odgovorni urednik prve slovenske psihoterapevtske strokovne in znanstvene revije Kairos – Slovenska revija za psihoterapijo.

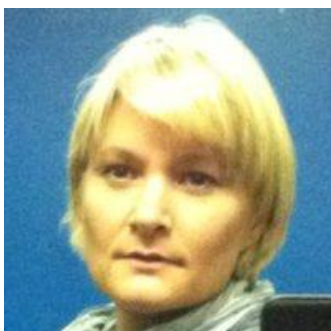
Naslov delavnice: Model reke življenja za psihoterapevtsko delo z otroki in mladostniki

Povzetek: Metodo je razvil nemški družinski terapevt Peter Nemetschek in je primerna za delo s posamezniki in družinami, dobro pa se obnese tudi kot didaktični pripomoček za izobraževanje psihoterapevtov. Vključuje uporabo simbolov, odnosnih kipov, elemente k virom in rešitvi usmerjene psihoterapije ter hipnoze.

Model reke življenja za psihoterapevtsko delo z otroki in mladostniki

Delavnica 2

Dr. MAJA DROBNIČ RADOBULJAC

Doc. dr. Maja Drobnič Radobuljac, dr. med., specialistka otroške in mladostniške psihiatrije.

Rojena 25.4.1976 v Ljubljani, materi Slovenki in očetu Hrvat. Osnovno in srednjo šolo je obiskovala v Ljubljani in se po zaključeni gimnaziji vpisala na Medicinsko fakulteto Univerze v Ljubljani. Diplomirala leta 2002 in na isti fakulteti doktorirala leta 2009. Trenutno je zaposlena kot vodja Enote za adolescentno psihiatrijo Centra za mentalno zdravje Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana in članica Katedre za psihiatrijo

Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Poleg izkušenj doma se je izobraževala tudi v tujini v Royal Melbourne Hospital v Melbournu, Royal Bethlem Hospital v Londonu in Anna Freud Centru v Londonu, kjer je dobila certifikat iz metode Child Attachment Interview. Poleg tega na Medicinski fakulteti v Ljubljani zaključuje študij Sistemske družinske psihoterapije. Je članica domačih in tujih strokovnih združenj, svoje raziskovalno delo je predstavljala na več domačih in tujih znanstvenih in strokovnih konferencah in več znanstvenih in strokovnih objavah v priznani domači in tuji literaturi.

Naslov: Obravnava samopoškodovalnega vedenja pri mladostnikih

Povzetek predavanja: Pri prehodu iz otroštva v odraslost prihaja do hitrih in dramatičnih sprememb, tako na telesnem kot na kognitivnem, čustvenem in socialnem področju mladega človeka. Po Havingurstu med razvojne naloge, ki jih mora opraviti mladostnik spadajo prilagoditev na telesne spremembe, čustveno osamosvajanje od družine in drugih odraslih, oblikovanje socialne spolne vloge in vedenje v skladu z njo, oblikovanje novih in stabilnih socialnih odnosov z vrstniki, razvoj socialno odgovornega vedenja, priprava na poklicno delo, partnerstvo in družino ter oblikovanje vrednotne usmeritve. Te razvojne naloge večina mladih izpolni brez večjih težav, nekateri pa iz različnih razlogov z manjšimi ali večjimi stiskami in bolj ali manj vidnimi kliničnimi simptomi. Neredko je eden teh simptomov tudi samopoškodovalno vedenje. To je najbolj pogosto prav med populacijo mladostnikov. Pomembno je, da nesamomorilno samopoškodovalno vedenje (NSSV) ločimo od samomorilnega vedenja. V obeh primerih gre lahko za namerne poškodbe lastnega telesa, vendar je pri poskusu samomora namen poškodbe smrt, pri NSSV pa so nameni lahko zelo različni (zmanjšanje simptomov, povzročanje želenih čustev, vplivanje na druge, ...), nikoli pa nima takšno samopoškodovanje namena končati posameznikovega življenja. Po različnih podatkih se v različnih družbah aktualno samopoškoduje desetina mladostnikov, do četrtnina pa se jih je že kdaj samopoškodovala. Longitudinalni podatki kažejo, da večina ljudi NSSV spontano preraste do mlade odraslosti. Pri deležu ljudi, kjer se ta vedenja nadaljujejo, pa ugotavljamo različne vzročne, sprožilne, vzdrževalne in preprečevalne dejavnike. S funkcionalno razdelitvijo se NSSV glede na funkcijo, ki jo ima za posameznika, ponavlja z avtomatsko pozitivnim (pobeg iz nevzdržnega čustvenega ali kognitivnega stanja) in avtomatsko negativnim ojačevanjem (generiranje čustev) ter socialno pozitivnim (iskanje pomoči) in socialno negativnim ojačevanjem (odstranjevanje obremenjujočih zahtev). Po medicinskem modelu pa NSSV lahko razdelimo na hudo, stereotipno, kompulzivno in impulzivno NSSV. Pri kliničnem delu z mladostniki imamo večino časa opravka z impulzivno obliko.

V prispevku bodo predstavljeni načini obravnave vseh oblik samopoškodovalnega vedenja s poudarkom na impulzivni obliki. Predstavljena bo zloženka, ki jo lahko uporabljamo kot pomoč pri obravnavi mladostnikov in odraslih, ki se samopoškodujejo.

JULIJA PELC

Psihologinja, specialistka za psihološko svetovanje in geštalt psihoterapevtka (ECP, EAGT).

Ima dolgoletne izkušnje s svetovalnim delom v osnovni šoli in terapevtskim delom v zdravstvu. Je certificirana EuroPsy psihologinja za področji klinična psihologija in zdravstvena psihologija ter psihologija izobraževanja. Psihoterapevtsko prakso izvaja v HERUKA, psihološke storitve in izobraževanje. Deluje tudi v programih dodatnega usposabljanja za varno vožnjo. Je predavateljica v šoli za starše in vodi seminarje in supervizije za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju, zdravstvu ter socialnem varstvu. Deluje kot prostovoljka v programu prve psihosocialne pomoči na RK Ljubljana v naravnih in drugih nesrečah ter kot supervizorka za prostovoljce telefona za klic v stiski.

TATJANA VERBNIK DOBNIKAR

Univ. dipl. soc. ped., gestalt psihoterapevtka (ECP, EAGT). Zaposlena je kot svetovalna delavka v osnovni šoli in v samostojni psihoterapevtski praksi v ARS AURORA, Psihološka in pedagoška svetovalnica. Sodeluje kot zunanja sodelavka na Pedagoški fakulteti. Deluje kot predavateljica in voditeljica seminarjev za učitelje ter supervizorka za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju, socialnem varstvu ter nevladnih organizacijah. Usposablja vrstniške mediatorje. Sodeluje z RK Ljubljana kot prostovoljka, kjer izvaja prvo psihosocialno pomoč v naravnih in drugih nesrečah.

Naslov delavnice: **J'st noum n'kol' odrastu**

Povzetek: V različnih okoljih in obdobjih ima odraslost mnoge pomene in interpretacije. Pogojujejo jih prevladujoči koncepti, teorije ter vzorci bivanja in medosebnih odnosov. Na osnovi notranjih zapisov, izkušenj in kasneje oblikovanih stališč, ki delujejo kot »resnice«, zgradimo odnos do življenja, sveta, ljudi in sebe. Oblikujemo tudi podobo o sebi, razvijemo pričakovanja in ocenjujemo uspešnost v življenju. Naša »resnica« - neodrasla odraslost, nam lahko stoji na poti pri doseganju bolj kakovostnih odnosov, zaradi česar ne zgrešimo le sebe, temveč tudi tiste, ki jim v skladu z lastnim prepričanjem želimo pomagati na poti v odraslost. Da bi vedeli, kako naše teorije o odraslosti vplivajo na naše odnose, se je potrebno podati na raziskovalno potovanje in se zazreti v zrcalo.

V delavnici *J'st noum n'kol' odrastu* se bomo prepustili poti, za katero ne vemo vnaprej, kam nas bo pripeljala, gotovo pa bomo potovali po svoji deželi mišljenja, čustev in občutkov. Kdo ve, morda odkrijemo, da tudi za nas velja, da »Kamorkoli greš, si že tam« (Jon Kabat-Zinn).

Število udeležencev je omejeno na 24.

BARBARA REPINC ZUPANČIČ

Po osnovni izobrazbi je pedagoginja in sociologinja kulture ter certificirana transakcijsko analitična psihoterapevtka. Znotraj TA ima status učiteljice in supervizorke na področju psihoterapije (PTSTA (P)).

Dodatno se je izobraževala iz psihoterapije travme in psihoterapije otrok in mladostnikov. Svoje življenje uživa med svojo družino, delom s klienti ter poučevanjem in supervizijo na Inštitutu IPSA. Kot slovenska delegatka znotraj evropske zveze za TA EATA opravlja delo v COC (komisija za certificiranje).

Naslov delavnice: **Sem lahko samo "dovolj dober"?**

Povzetek: Terapevtsko delo z otroki in mladostniki mi kaže, da so mladi, kljub vsej poplavi informacij, velikokrat še vedno v velikih stiskah, za katere odrasli pogosto menimo, da so neupravičene. Le kaj namreč manjka našim otrokom, ko pa so v večini primerov dobro gmotno preskrbljeni, imajo možnost šolanja, druženja, dostopa do informacij, imajo pravice, ki jih mi mogoče nismo bili deležni. Ko pa pogledamo pod površje, vidimo, da so mnogi žrtve različnega nasilja, da pogosto nimajo podpore v razvojnih nalogah ter da nanje močno pritiskajo zahteve sovrstnikov, družine ter širše družbe. Zdi se, da vlada gonilo kako biti perfekten kjerkoli se le da – z najnovejšo pričesko, hlačami, z najboljšo oceno, športnim dosežkom ali najboljšo "foro", ki jo povzročim učiteljem. Pri tem ne moremo mimo vprašanja kje se vse to začne? Kako je biti starš v tej družbi, kjer je biti samo "dovolj dober" nekaj povprečnega.

Zadnja dognanja nevroznanosti, psihologije, sociologije pa nam kažejo, da je ravno biti "dovolj dober starš" najboljša popotnica za otroka in njegov razvoj. Preko tovrstnega pristopa otrok dobi občutek ravnovesja, avtonomnosti – kako sem lahko zadovoljen s seboj, drugimi in svetom znotraj omejitev, ki mi jih postavlja okolje, v katerem živim.

V delavnici bomo preko dela v manjših skupinah ter kreativne tehnike pogledali, kakšen je čustven svet naših otrok in mladostnikov, saj nam pogled samo na njihovo vedenje lahko zamegli naš kontakt z njimi in bo terapevtsko delo zasnovano v napačno smer. Hkrati pa se nam bo odpiral naš lastni svet – če smo mi, terapevti, dovolj dobri zase in imamo kontakt s svojimi lastnimi vsebinami, bomo lažje vstopili v kontakt z njimi.

Dr. LEONIDA ZALOKAR

Je univerzitetna diplomirana socialna pedagoginja, doktorica socialne pedagogike, specializantka TA.

Je ravnateljica Vzgojnega zavoda Planina, soustanoviteljica KARAKTER (ja) - Inštituta za osebnostne motnje in oblikovanje osebnosti. Prioritetno deluje na področju obravnavanja otrok in mladostnikov s težavami na področju duševnega zdravja, pridruženim agresivnim vedenjem, mladoletnega prestopništva in delinkvence. Je aktivna članica in vodja številnih medresorskih delovnih skupin z namenom postavitve novih temeljev, smernic, strokovnih izhodišč, izboljšanj obstoječe prakse v slovenskih šolskih, prevzgojnih in kazenskih institucijah (vzgojno izobraževalne institucije, vzgojni zavodi, zavodi za prestajanje kazni zapora ipd),

obravnavanja otrok in mladostnikov z motnjami vedenja in osebnosti, psihiatričnimi motnjami in duševnimi boleznimi. Na neurejenost področja obravnavanja otrok in mladostnikov z najtežjimi čustvenimi in duševnimi motnjami v RS opozarja kot aktivna udeleženka na številnih seminarjih, okroglih mizah in konferencah tako doma kot v tujini, kot tudi preko medijskih objav in strokovnih člankov.

Leta 2013 je na Slovenskem forumu inovacij kot avtorica prejela Posebno priznanje za najboljšo storitveno inovacijo *Pedagoško zdravstveni model intenzivne obravnave otrok in mladostnikov v VZ Planina*.

Naslov predavanja: Obravnavanje otrok in mladostnikov z najtežjimi čustvenimi, vedenjskimi in psihiatričnimi motnjami v RS – specifičnost pedagoško medicinskega modela obravnave v Vzgojnem zavodu Planina

Povzetek: Opredelitev otrok z najtežjimi čustvenimi in vedenjskimi motnjami je izredno zahtevna. Svetovna zdravstvena organizacija v Mednarodni klasifikaciji bolezni »MKB-10« (World Health Organisation, 1992) čustvene in vedenjske motnje deli na: hiperkinetične motnje, motnje vedenja, mešane motnje vedenja in čustvovanja, čustvene motnje (začnejo se v otroštvu), motnje socialnega funkcioniranja (začnejo se v otroštvu in adolescenci), tiki in druge vedenjske in čustvene motnje, ki se navadno začnejo v otroštvu in adolescenci (»F90 – F98.9«).

V skladu s šolsko zakonodajo, natančneje z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami ZUOPP-1 (Ur. l. RS, št. 58/11, 40/12-ZUJIF, 90/12-ZUOPP-1A) in v skladu s Kriteriji za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami (Ur. l. RS, št. 54/03, 93/04, 97/05, 25/06, 23/07 in 14/10), govorimo o otrocih z motnjami vedenja in osebnosti, ki so »otroci z disocialnim vedenjem, ki je intenzivno, ponavljajoče in trajnejše ter se kaže z neuspešno socialno integracijo. Otrokovo disocialno vedenje je lahko zunanje ali notranje pogojeno in se kaže s simptomi

kot so npr. agresivno vedenje, avtoagresivno vedenje, uživanje alkohola in mamil, uničevanje tuje lastnine, pobegi od doma, čustvene motnje».

Duševna bolezen, ki se razvije v otroškem ali mladostniškem obdobju, predstavlja visoko tveganje za nadaljnji psihosocialni razvoj in duševno zdravje posameznika. Mednarodne študije kažejo, da je v vsakem okolju približno dvajset odstotkov otrok in mladostnikov s psihiatričnimi motnjami.

Še posebej ogrožena skupina so tisti otroci in mladostniki, ki imajo učne težave (pogosto tudi nižje sposobnosti) in hkrati izražajo najtežje čustvene in vedenjske motnje ali imajo celo že razvite psihiatrične motnje in/ali duševne bolezni. Pri omenjenih otrocih gre za kompleksno in zahtevno problematiko, ki ji pogosto niso kos niti zdravstvene niti vzgojno-izobraževalne institucije (večinske šole), saj zato niso ne kadrovske ne prostorsko ustrezno opremljene.

Nedopustno je, da so otroci in mladostniki otroci z najtežjimi čustvenimi in vedenjskimi motnjami »v akutnih fazah« običajno napoteni v psihiatrično oskrbo na zaprte psihiatrične oddelke za odrasle. Na pedopsihiatričnih oddelkih njihovega vedenja in agresivnih izbruhov ne zmorejo obvladovati, zato jih ne sprejemajo v obravnavo in jih odklanjajo.

Po obravnavi na zaprtih psihiatričnih oddelkih za odrasle (najpogosteje z zdravili in uporabo varovalnih ukrepov), ki trenutno omilijo njihove simptome (huda agresivnost, impulzivnost, depresivnost, samopoškodbeno vedenje, itd.), pa so napoteni nazaj v ustanove, ki so jih poslale v te zdravstvene institucije ali se vrnejo v domače okolje. V slovenskih vzgojnih zavodih, mladinskih domovih in stanovanjskih skupinah ima približno 50% vseh otrok in mladostnikov diagnosticirane duševne motnje/bolezni, z njimi se ukvarjajo prvenstveno pedagoški delavci. V VZ Planina je od leta 2012 ustanovljen poseben oddelek »Pedagoško zdravstvene obravnave«, ki zagotavlja celostno obravnavo in pristop na enem mestu – vendar zgolj za 4-5 otrok/mladostnikov, potrebe po tovrstni obravnavi pa so preko raziskav znatno višje.

TINA BONČINA

Tina Bončina je zdravnica in psihoterapevka. Je direktorica Psihofize, Inštituta za promocijo zdravja v okviru katerega nudi individualno in partnersko psihoterapijo in svetovanje. Pri delu običajno uporablja transakcijsko analizo in Logosintezo pa tudi principe drugih psihoterapevtskih modalitet (gestalt terapija, psihodinamska psihoterapija, NLP...). Ukvarja se z otroki, mladostniki, odraslimi in starostniki. Vodi tudi izobraževalne delavnice, supervizijo ter sodeluje z zavodom LogOUT pri obravnavi zasvojenosti od novih tehnologij. Pred samostojnim delom je bila 10 let zaposlena na Psihiatrični kliniki Ljubljana, največ je delala z odvisniki od prepovedanih drog. Prevedla je knjigo Zorana Milivojevića "Igre, ki jih igrajo narkomani". Več o njenem delu si lahko preberete na blogu »psihofiza« (<https://psihofiza.wordpress.com/>).

Naslov predavanja: Obravnava otrok in mladostnikov v zasebni praksi (Primeri zdravljenja z logosintezo)

Povzetek: Podatki v našem referenčnem okvirju (oziroma spomin) so v naših možganih shranjeni v slikah, ki vsebujejo določeno energijo. Kadar so slike neprijetne, nas obremenjujejo in povzročajo kognitivno disonanco. Otroci še nimajo razvitega kognitivnega aparata, zato pogosto svojih težav ne morejo izraziti z besedami. Lahko pa raziskujemo njihove mentalne slike. Mladostniki imajo sicer boljši kognitivni aparat, toda zaradi slabo razvitega prefrontalnega korteksa dosega delno pomanjkljive

odločitve, saj jim podatki iz referenčnega okvirja pogosto ustvarjajo popačeno podobo sveta. Logosinteza je metoda, komplementarna otroškemu in mladostniškemu načinu razmišljanja in omogoča obdelavo teh slik. Na predavanju boste slišali osnove te nove metode in štiri (4) aksiome, na katerih leta temelji. Predstavljene bodo tudi indikacije ter kontraindikacije za zdravljenje in primeri iz prakse.

ELENA KECMAN

Elena Kecman je univ. dipl. pedagoginja. Delala je v osnovni šoli in šoli s posebnim programom vzgoje in izobraževanja, Centru RS za poklicno izobraževanje in Zavodu RS za šolstvo. Študij transakcijske analize, smer svetovanje, je zaključila pri Zoranu Milivojeviću in je transakcijska analitičarka-svetovalka ter specializantka psihoterapije pod supervizijo. Dodatno se izobražuje na področju logosinteze. Od leta 2010 sodeluje pri projektu psihosocialne pomoči družinam v stiski pri Zvezi prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje, kjer nudi individualno psihosocialno pomoč mladostnikom in odraslim. Zadnji dve leti dela v zasebni praksi. Izvaja svetovanje in psihoterapijo za posameznike in pare. Poleg tega vodi izobraževanja, delavnice in supervizije za učitelje, svetovalne delavce in ravnatelje ter delavnice za starše, otroke in mladostnike.

Naslov predavanja: **Učitelj, otrok in starš »na odru«**

Povzetek: Na predavanju bomo govorili o odnosih med učitelji, starši in otroci v šoli, o tem kako psihološke igre vplivajo na njihove odnose ter kako se tem igram lahko izognejo. Psihološke igre so možne v vseh medosebnih odnosih in imajo negativen vpliv. Enako velja za odnose v šolskem okolju. Dogajajo se tako med učenci in učitelji, kot med starši in učitelji, kjer so igre lahko še posebej močne in so možne težje posledice. Tako starši kot učitelji, z »vstopom« v psihološko igro, neprimerno vplivajo na vedenje, počutje ter razvoj otroka oz. učenca.

Mag. NADA ŽANKO

Je diplomirana univerzitetna psihologinja in sociologinja, magistrirala iz psihologije. Znotraj TA ima status učiteljice in supervizorke na v področju psihoterapije (TSTA (P)).

Vodi privatno psihološko svetovalnico, TA študentske skupine, supervizira in je mentorica za CTA in TSTA.

Razvila je številne edukacijske programe za odrasle v predšolskih in šolskih ustanovah, ki nato izvajajo programe v vzgoji in izobraževanju otrok in mladostnikov. Osmislila je izobraževalni program za delo z otroki, mladimi in starši za otroške psihoterapevte. Objavila je dve knjigi: Osnove transakcijske analize in Intervencije v psihoterapiji. Na svojih FB straneh (Nada Žanko in Nada Žanko TA) objavlja članke o otroškem razvoju, otroških potrebah in nenasilni vzgoji in reševanju problemov, kakor tudi teme iz transakcijske analize.

Naslov predavanja: **Mladi, prepovedi in uporništvo**

Povzetek: Otroci in mladina imajo potencial za spremembo prepovedi in skripta, ker avtomatično predajajo veliko moči odraslim okrog sebe. Če to niso zdravi in "dobri" odrasli, poskušajo izvajati spremembe sami. Žal spremembe niso vedno dobre in zdrave. Pojavijo se nove prepovedi, kot so "Ne bodi blizu odraslim", " Ne pripadaj družbi", " Ne občuti", "Nič mi ni", "Ni važno". Pojavlja se tudi antiskript. Mnogo potreb, ki niso bile zadovoljene v času ustvarjanja drajverjev, skušajo zadovoljiti na uporniški način: vzeti si svobodo biti umazan ali nespreten; biti ranljiv in se počutiti varnega; doživeti svoje potrebe kot pomembne; biti vreden in spoštovan; biti ljubljen; potreba po avtonomiji skozi samozaupanje; dovoljenje vzeti si za delo toliko časa, kot je potrebno; imeti čas za ustvarjalno igro in raziskovanje, ne da bi se mudilo.

Dr. MADDALENA BERGAMASCHI

Psihologinja, psihoterapevka, PTSTA-P (EATA), podpredsednica I.T.A.C.A. (International Transactional Analysts for Childhood and Adolescence - Mednarodni transakcijski analitiki za otroke in mladostnike) in nadaljuje svoje raziskave v okviru raziskovalne skupine I.T.A.C.A.. Dela kot praktik v Brescii in je svetovalna psihologinja pri Skupini za zaščito otrok v lokalnem Odboru za zdravje.

Naslov predavanja: Obravnava depresije v adolescenci med kliničnim delom in raziskovanjem

Povzetek: V prvem delu bo predstavljen prispevek teoretične transakcijske analize k modelu obravnave depresije v mladosti.

Widdowson je postavil na osnovi pojmov TA šol (Widdowson 2011) TA model za obravnavo depresije v odraslosti. Model je razdeljen na 12 točk in je primeren za uporabo pri kliničnem delu in v raziskavah. Glavna pozornost je bila usmerjena v oblikovanje interventnih postopkov za odrasle, ni pa bilo jasnih postopkov za mladoletne kliente, populacijo, pri kateri je depresija močno prevladujoča motnja, načrt za diagnozo in obravnavo pa zelo kompleksen.

Prikazana bo integracija 12-ih točk, ki jih je predstavil Widdowson z namenom, da bi bile dostopne kliničnim delavcem, ljudem, ki delajo z mladostniki (Capofferi&Morena, 2013). Predstavljene bodo značilnosti obravnave, ki upošteva krhkost, tveganje in možnosti na tej razvojni stopnji življenja, namen pa je opredeliti kriterije, ki se lahko uporabijo tako v posamičnih primerih z mladostniki kakor tudi v raziskovalnih projektih. Ponazorjena bo modifikacija Widdowsonovega in Bellinijevega raziskovalnega projekta, ki jo je izdelala raziskovalna skupina pri I.T.A.C.A. in ki prikaže izvedbo posamične študije primera z mladostniki.

V drugem delu bo opisana TA terapija z depresivnim najstnikom v večstransko problematični družini. Avtorica izpostavi v razmislek, kako naj bi obravnava depresije v adolescenci upoštevala raznolikost ravni v teoretičnem pogledu, ob tem ko je treba upoštevati fleksibilnost in značilnosti, povezane s tem življenjskim obdobjem. Poudarjena je uporaba testov v načrtu obravnave in v terapevtskem projektu, ki so postali način za oblikovanje transakcijskega objekta v diadi pacient-terapevt. Teste so uporabili kot orodje za primerjavo in za ozaveščanje, kaj se dogaja »tukaj in zdaj« v terapevtskem odnosu. Razmišljanja ob svojih izkušnjah bo avtorica izpostavila kot izhodišče za refleksije.

Dr. MARIA SPINELLI

Opravlja postdoktorski študij na Oddelku za psihologijo Univerze Milano-Biocca v Milanu. Njena glavna raziskovalna tema je »razvoj odnosa mati – otrok in socialno-emocionalni ter jezikovni razvoj otroka. Usposobila se je za transakcijsko analitično psihoterapevko in dela s starši in otroki v privatni praksi v Milanu. Sodeluje v raziskovalni skupini Adolescenza in depresija pri I.T.A.C.A., Mednarodni transakcijski analitiki za otroke in mladostnike.

Naslov predavanja: Intervencije v odnosu starš-otrok: diada v fokusu psihoterapije

Povzetek: Pri delu psihoterapevta z otroki in malčki je intervencija v diadi mati-otrok zaželen, če ne celo ključna. Večina težav, ki se kažejo pri otrocih, je zajetih v odnosu med otrokom in njegovo družino. Ena glavnih vlog psihoterapevta je spodbujanje zmožnosti staršev da razumejo, ukrepajo in odgovorijo otroku na pravi način. To so lastnosti, ki so širše definirane kot občutenje, senzitivnost (Ainsworth in drugi, 1978). **Občutljivo starševstvo** se odraža v načinu izboljševanja navezanosti in mnogih drugih čustvenih in kognitivnih lastnosti otroka. Številne študije poudarjajo potrebo po spodbujanju občutljivega starševstva in po pomoči staršem in družinam z zgodnjimi intervencijami, ki bi preprečile negativne posledice pri otrocih. Meta analize tudi kažejo, da bolj učinkoviti tipi intervencij za spodbujanje starševske občutljivosti ne potrebujejo nujno večjega števila srečanj. Intervencije, ki uporabljajo video-povratno informacijo pa so tudi bolj učinkovite (Bakermans-Kranenburg in drugi, 2003).

Glavni namen predavanja je podati dokaze, da je naš način dela v diadi mati-otrok z uporabo intervencije, učinkovit. Možno ga je aplicirati v privatni praksi, za katero je značilna uporaba video povratne informacije in majhno število srečanj. Takšna kratka in usmerjena intervencija bo koristila tako za obravnavo otroških in družinskih težav kot za preprečevanje pojavljanja problemov v odnosih, ki jih imajo dojenčki in otroci.

Prikazano bo teoretično ozadje, ki je osnovano na teoriji transakcijske analize in zadnjih odkritjih pri raziskavah o otrocih.

ANICA MIKUŠ KOS

Primarij Anica Mikuš Kos, specialist pediater in specialist psihiater.

Je predsednica Slovenske filantropije, 16 let direktorica Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše v Ljubljani. Po upokojitvi, to je 23 let, deluje na humanitarnem in razvojnem področju v državah, ki so jih prizadela vojna dogajanja, terorizem in revščina – v državah nekdanje Jugoslavije, na Kavkazu, v Afganistanu, Pakistanu, Iraškem Kurdistanu, Gazi. Razvijala je predvsem skupnostne in šolske programe zaščite duševnega zdravja otrok. Nominirana v okviru projekta »1000. ženska za Nobelovo nagrado za mir«.

Naslov predavanja: Otrok in vojna – kaj lahko stori stroka?

Povzetek: Vojna in drugi oboroženi konflikti povzročajo veliko trpljenje in večkratno ogrožajo duševno zdravje otrok. Predavateljica bo predstavila kritični pogled na to, kako se mentalno higienske stroke in službe za varovanje duševnega zdravja odzivajo na veliko število otrok, ki jih prizadevajo travmatske

izkušnje, izgube, strah. Govorila bo o najbolj pogostih neustreznostih strokovnega delovanja v vojnih okoliščinah ali ob otrocih beguncih. Predstavila bo modele zaščite duševnega zdravja otrok v teh okoliščinah, ki so ekonomični, dostopni velikemu številu otrok in gradijo na sposobnosti obvladovanja in razvijanju rezilientnosti. Razpravljala bo o socialni odgovornosti mentalno higienskih strok v vojnih okoliščinah in ob prisotnosti velikega števila otrok beguncev v državah, ki jih ni prizadela vojna. Posebej bo izpostavila etiko raziskovanja v teh okoliščinah. Predstavila bo vpliv strokovni spoznanj iz vojnih okoliščin na razvoj mentalno-higienskih strok.

Program strokovnega srečanja

Petek, 29.1.2016

10:00 – 11:00	zbiranje in registracija
11:00 – 11:30	Pozdrav in uvodni nagovor Slavica Ravnik, predsednica društva SLOVENTA
11:30 – 13:00	Kristina Brajović Car: Delo v grupi pri kriznih stanjih v adolescenci Delavnica 1 Miran Možina: Model reke življenja za psihoterapevtsko delo z otroki in mladostniki Delavnica 2
13:00 – 15:00	Kosilo
15:00 – 15:45	Maja Drobnič Radobuljac: Obravnava samopoškodovalnega vedenja pri mladostnikih Predavanje 1
15:45 – 17:15	Julija Pelc in Tatjana Verbnik Dobnikar: J'st noum n'kol' odrastu Delavnica 3 Barbara Repinc Zupančič: Sem lahko samo »dovolj dober«? Delavnica 4
17:15 – 17:30	Odmor
17:30 – 18:15	Leonida Zalokar: Obravnavanje otrok in mladostnikov z najtežjimi čustvenimi in vedenjskimi motnjami v Republiki Sloveniji (specifičnost pedagoško-medicinskega modela obravnave v Vzgojnem zavodu Planina) Predavanje 2
18:15 – 19:00	Predstavitve knjižnih novosti
19:00 –	Večer z glasbo

Sobota, 30.1.2016

8:30 – 9:15	Tina Bončina: Logosinteza Predavanje 3
9:15 – 10:00	Elena Kecman: Učitelj, otrok in starš »na odru« Predavanje 4
10:00 – 10:15	Odmor
10:15 – 11:00	Nada Žanko: Mladi, prepovedi in uporništvu Predavanje 5
11:00 – 11:45	Maddalena Bergamaschi: Obravnava depresije v adolescenci (med kliničnim delom in raziskovanjem) Predavanje 6
11:45 – 12:00	Odmor
12:00 – 12:45	Maria Spinelli: Intervence v odnosu starš-otrok (diada v fokusu psihoterapije) Predavanje 7
12:45 – 14:30	Kosilo
14:30 – 15:30	Anica Mikuš Kos: Otrok in vojna – kaj lahko stori stroka Predavanje 8
15:30 – 15:45	Odmor
15:45 – 17:15	Skupinska supervizija z Mario Spinelli in Maddaleno Bergamaschi
15.30 – 15.45	Zaključek